

Radošuma un Inovācijas Eiropas vēstnieki

Manifests

Pasaule mainās jaunā ritmā. Lai Eiropa paliktu jaunās pasaules virzības centrā, tai jākļūst radošākai un inovatīvākai. Būt radošam nozīmē iztēloties ko tādu, kā iepriekš nav bijis, un meklēt jaunus risinājumus un veidolus. Būt inovatīvam nozīmē ieviest pārmaiņas sabiedrībā un ekonomikā. Radošs darbs pārvērš idejas taustāmās vērtībās un tādējādi saista radošumu ar inovāciju.

Lai attīstītos, Eiropai vajadzīgi lielāki ieguldījumi zināšanās – gan no privātās, gan publiskās sfēras. Gudri virzoties uz priekšu, jāizrāda cieņa pret vēstures pieredzi un kultūras mantojumu. Jaunu zināšanu pamatā ir agrāk iegūtās zināšanas, un lielākā daļa inovāciju ir jau zināmās informācijas pasniegšana jaunā veidolā. Šajā nemierpilnajā laikā, lai saglabātu virzības jēgu, ļoti būtiska ir kultūra, jo tajā izpaužas individuālā un kolektīvā atmiņa.

Radošums ir cilvēka darbības pamatdimensija. Tas zeļ kultūru dialoga vidē, kas ir atvērta un daudzveidīga un kur valda sociāla un dzimumu līdztiesība. Radoša un intelektuāla darba rezultātus ir jāciena, un tiem vajadzīga juridiska aizsardzība. Radošums ir kultūras, ieceru īstenošanas un inovācijas pamatā, un katram ir tiesības likt lietā savas radošās spējas. Vairāk nekā jebkad agrāk Eiropas nākotne ir atkarīga no tās iedzīvotāju iztēles un radošajām spējām.

Ekonomikas, vides un sociālā krīze mudina mūs meklēt jaunus domāšanas un darbības veidus. Radošums un inovācija var uzlabot sabiedrības labklājību, taču sabiedrībai jāuzņemas atbildība par to, kā tā izmanto radošumu un inovāciju. Patlaban jāapvieno spēki, lai sabiedrība kļūtu taisnīgāka, pievērstos ekoloģiskākam dzīvesveidam, pamatojoties uz kultūru dialogu un respektējot dabu, kā arī rūpējoties par cilvēku veselību un labklājību visā pasaulē.

Lai veidotu radošāku un inovatīvāku Eiropu, kas atvērta pārējai pasaulei un ciena cilvēciskas vērtības, mēs publicējam šo manifestu, kurā izklāstītas mūsu prioritātes un ieteikumi darbībai. Pārmaiņas un jaunas iniciatīvas ir jāievieš steidzami. Eiropai un tās dalībvalstīm jāpievērš nedalīta uzmanība radošumam un inovācijai, lai rastu izeju no strupceļa, kurā esam nonākuši.

Manifests

1. Rosināt radošumu **mūžizglītības** procesā, kurā savstarpēji mijiedarbojas teorija un prakse.
2. Panākt, lai **skolās un augstskolās** skolēni, studenti un pasniedzēji domātu radoši un mācītos darbībā.
3. Pārvērst **darba vietas** zināšanu apguves centros.
4. Sekmēt spēcīgu, neatkarīgu un daudzveidīgu **kultūras nozari**, kurā veidot kultūru dialogu.
5. Veicināt **zinātnisko pētniecību**, lai izprastu pasauli, uzlabotu cilvēku dzīvi un sekmētu inovāciju.
6. Atbalstīt **jaunradi**, radošu domāšanu un rīkus, izprotot lietotāju vajadzības, emocijas, centienus un spējas.
7. Atbalstīt **inovācijas uzņēmējdarbībā**, kuras veicina labklājību un ilgtspēju.

Darbības virzieni

Turpmāk aprakstītajiem darbības virzieniem vajadzīga jauna izpratne par sabiedrisko politiku. Eiropas Komisijai un valstu valdībām kopā jāiesaistās pārmaiņu procesā, piepulcinot sociālos partnerus un vietēja mēroga apvienības. Lai novērstu pašreizējos iztrūkumus ekoloģiskā, sociālā, kultūras, drošības un demokrātijas ziņā, vajadzīgs kopīgs redzējums un iniciatīvas, kas pārsniedz tradicionālās politikas jomas. Pievēršanās radošumam un inovācijai ir pamats, lai uzsāktu dialogu, kas pārvarētu vēsturiskas un politiskas domstarpības.

1. darbība. Ieguldījums zināšanās

Lai stiprinātu Eiropas konkurētspēju, ir vajadzīgi jauni budžeta principi, kuros īpaši prioritāri ieguldījumi cilvēkos un zināšanās. Jādod bezdarbniekiem iespēja īsā laikā uzlabot prasmes. Uzņēmumiem, arodbiedrībām un valdībām jāsadarbojas, lai, izmantojot publisko un privāto finansējumu, uzlabotu darbaspēka prasmes. Eiropas struktūrfondu darbības joma un mērķi ir jāpaplašina, tie jāvērs uz ieguldījumu pētniecībā un zināšanās un jāsaista ar institucionālu sistēmu veidošanu, kuras atbalsta mācīšanos darba vidē.

2. darbība. Izglītības atjaunināšana

Skolas un augstskolas jāatjaunina mācībspēku, skolēnu un studentu partnerībā tā, lai izglītība spētu sagatavot cilvēkus dzīvei kognitīvā sabiedrībā. Skolotāji jāizglīto no jauna un jāiesaista vecāki, lai viņi sniegtu ieguldījumu izglītības sistēmā, kas veido vajadzīgās zināšanas, prasmes un attieksmi pret kultūru dialogu, kritisku domāšanu, problēmu risināšanu un radošiem projektiem. Dažādos izglītības līmeņos jāakcentē jaunrade. Jāievieš plaši Eiropas mēroga pētniecības un izstrādes pasākumi saistībā ar izglītību, lai uzlabotu kvalitāti un radošumu visos līmeņos.

3. darbība. Atzinības iniciatīva

Jāpauž atzinība cilvēkiem, kuri ievieš jaunas iniciatīvas uzņēmējdarbībā, publiskajā sektorā un pilsoniskajā sabiedrībā. Sociālā politika var sekmēt inovāciju, uzņemoties daļu riska, kas skar pārmaiņās iesaistītos iedzīvotājus. Jāpauž atzinība māksliniekiem, ideju ģenerētājiem, zinātniekiem un uzņēmējiem, kas nāk klajā ar jaunām idejām. Papildus balvām par izcilību vajadzīga intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzība, un jārod līdzsvars starp pienācīgu atzinību jaunradītājiem un atbalstu zināšanu izplatībai.

4. darbība. Atbalsts kultūrai

Valsts un Eiropas programmās un mehānismos jāsekmē spēju uzlabošana kultūras nozarē, lai atbalstītu kultūru daudzveidību, neatkarību un kultūru dialogu. Jāveicina radošas nozares, veidojot jaunas saiknes starp mākslu, filozofiju, zinātņi un uzņēmējdarbību. Uzlabojot satura kvalitāti, jāveicina jaunu plašsaziņas līdzekļu izveide un izmantošana. Jāizstrādā jauni ekonomikas modeļi, lai finansētu bezmaksas daudzveidīgus, neatkarīgus un kvalitatīvus digitālos ziņu sniegšanas līdzekļus.

5. darbība. Inovācijas veicināšana

Vajadzīga vērienīgāka plaša mēroga inovācijas politika. Pastiprināti ieguldījumi zinātnē,

tehnoloģijā un jaunradē jāapvieno ar centieniem palielināt pieprasījumu pēc zināšanām. Uzņēmumi jārosina apvienot zinātnē gūtās zināšanas ar zināšanām, kas nāk no pieredzes. Tie jāaicina palielināt darbinieku daudzveidību dzimuma, izglītības un valstspiederības ziņā. Inženieru, vadītāju un projektētāju izglītībā jāparedz gan teorija, gan praktiska pieredze. Inovācijas politikai, tāpat kā darba tirgus un izglītības politikai, jābūt vērstai uz to, lai pārmaiņu procesos iesaistītu lietotājus un darbiniekus. Politiskajiem vadītājiem jāvelta nopietnas pūles tam, lai izstrādātu un īstenotu plašas inovācijas politikas stratēģijas.

6. darbība. Globāla pieeja

Eiropai jābūt pasaules mēroga virzītājspēkam zinātnes, kultūras un konkurētspējas ziņā. Eiropā notiekošā sadarbība zinātnes, tehnoloģijas, izglītības, jaunrades un kultūras jomā jādara pieejamāka arī pārējai pasaulei. Konkurētspējīgā Eiropā jāpilnveido ekonomiskā sadarbība ar spēcīgām jaunās ekonomikas valstīm, gan ar nabadzīgām valstīm, kurām visvairāk vajadzīgs atbalsts. Inovāciju veicināšana nabadzīgās valstīs ir ētisks pienākums, turklāt tas samazina imigrācijas slogu. Eiropai jāveido taisnīgi noteikumi saistībā ar zināšanu aizsardzību un dalīšanos ar zināšanām pasaules mērogā.

7. darbība. Zaļāka ekonomika

Lai Eiropā izveidotos "pēcoglekļa" sabiedrība, mums jāapvieno spēki radošuma un inovācijas jomā. Svarīgs elements ir ekoinovācija un jaunas "tehniski ekonomiskas trajektorijas" izveide, sākot ar noslēguma posma risinājumiem, ietverot ekoloģiski tīras tehnoloģijas un beidzot ar sistēmu inovācijām, kas radikāli maina ražošanu, izplatīšanu un patēriņu. Ieguldījumi jāapvieno ar jaunu iestāžu izveidi, jaunu regulējumu un jauniem ieradumiem. Radošums ir svarīgākais līdzeklis, meklējot risinājumus, kas veicina ilgtspējību un labklājību.

Šie ievērojamie cilvēki piekrituši kļūt par Eiropas radošuma un inovācijas gada (2009) vēstniekiem. Daudzi no viņiem gada laikā tikās vairākkārt un izstrādāja šo manifestu radošākai un inovatīvākai Eiropai.

Ferran Adrià Acosta

Radošs šefpavārs

Esko Tapani Aho

Nokia izpildu priekšsēdētāja vietnieks

Karlheinz Brandenburg

Profesors, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pētnieks

Jean-Philippe Courtois

Microsoft International priekšsēdētājs

Edward de Bono

Autors un starptautiska mēroga lektors radošuma un vispusīgas domāšanas jomā

Anne Teresa de Keersmaeker

Horeogrāfe

Creativity
and Innovation
European Year 2009

Ján Ďurovčík

Horeogrāfs

Richard Florida

Autors, profesors, ekonomists

Jack Martin Händler

Diriģents

Antonín Holý

Profesors, ķīmiķis

Remment Lucas Koolhaas

Profesors, arhitekts, pilsētplānotājs

Damini Kumar

Dizainere un izgudrotāja

Dominique Langevin

Profesore, fiziķe

Imagine. Create. Innovate.
<http://create2009.europa.eu>

Creativity
and Innovation
European Year 2009

Rita Levi-Montalcini

Nobela balvas laureāte, profesore, neiroloģe

Áron Losonczy

Arhitekts un izgudrotājs

Bengt-Åke Lundvall

Profesors, inovācijas pētnieks

Javier Mariscal

Dizainers

Radu Mihăileanu

Kinorežisors

Leonel Moura

Konceptuālais mākslinieks

Blanka Říhová

Profesore, mikrobioloģe

Imagine. Create. Innovate.
<http://create2009.europa.eu>

Ken Robinson

Profesors, autors radošuma un inovācijas jomā

Ernő Rubik

Profesors, arhitekts, izgudrotājs

Jordi Savall i Bernadet

Mūziķis, profesors

Erik Spiekermann

Profesors, tipogrāfijas dizainers

Philippe Starck

Mākslinieks, mākslinieciskais vadītājs, dizainers

Christine van Broeckhoven

Profesore, molekulārneirobioloģe

Harriet Wallberg-Henriksson

Profesore, *Karolinska Institutet* priekšsēdētāja